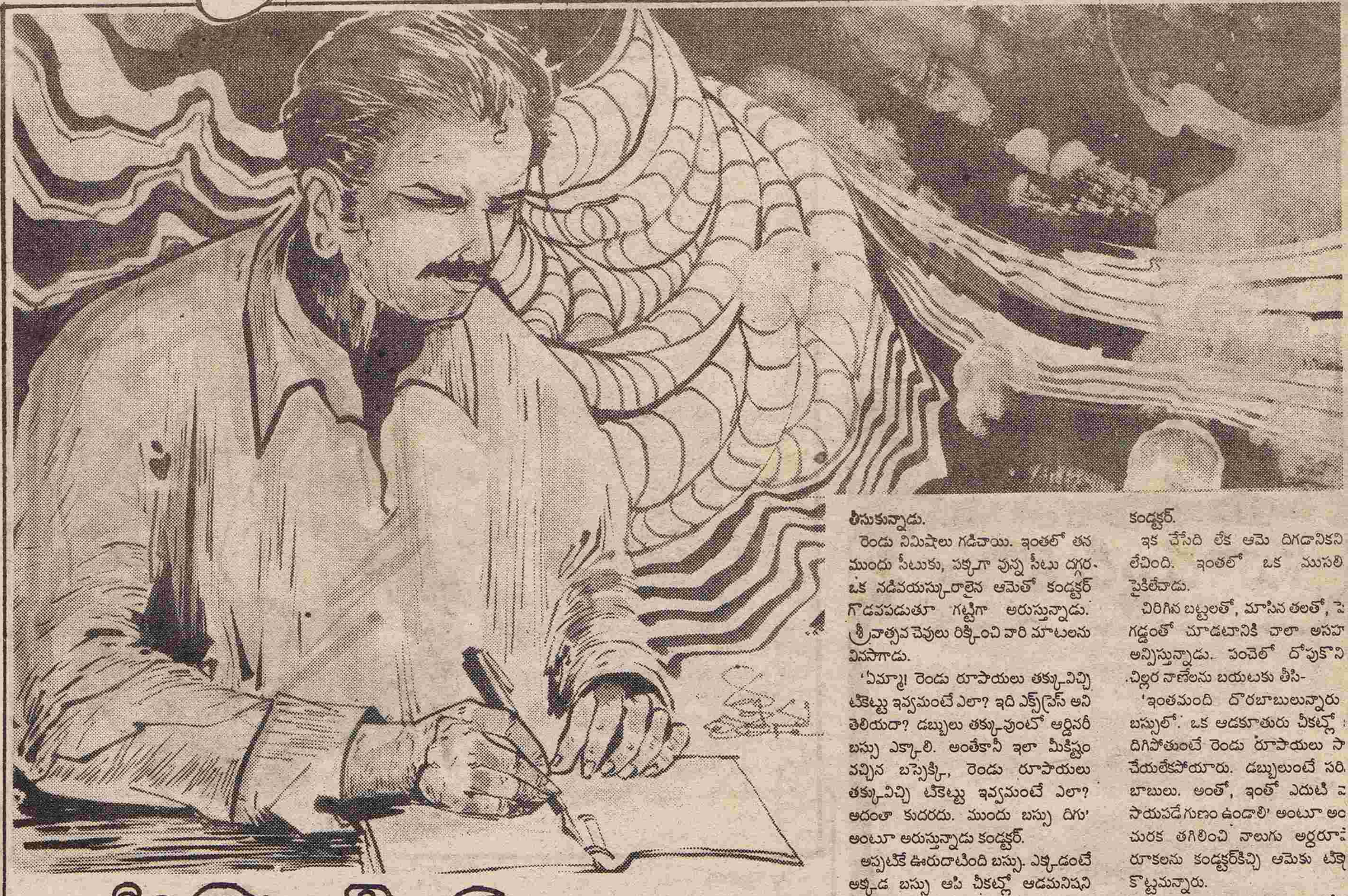

లోకం తీరు

ఎస్. హరనాథ్

శ్రీవాత్సవ బుర్రనిండా ఆలోచనలే. తన ఆలోచనలు ఒక కొలిక్కి రాకపోవడంవల్ల బుర్ర వేడెక్కి పోయింది శ్రీవాత్సవకు. సిగరెట్టుమీద సిగరెట్టు వెలిగిస్తున్నాడేమో, కాల్చి పడేసిన సిగరెట్టు పీకలు ఒక చిన్నగుట్టలా కింపడివున్నాయి. శ్రీవాత్సవ అంతగా ఆలోచించడానికి కారణం ఒక వారపత్రికలోని ప్రకటన.

మానవతా దృక్పథంపై కథల పోటీలు నిర్వహిస్తున్న విషయాన్ని పత్రికా ప్రకటనలో చూడగానే ఒక మంచి కథను రాసి పంపించాలనే తపన శ్రీవాత్సవలో కలిగింది.

శ్రీవాత్సవ పేరుమోసిన రచయిత. నవరసాల్లో శృంగార రసాన్ని ఎన్నుకుని, శృంగార రసంపై రీసెర్చి చేస్తున్నారేమో అనేవిధంగా శృంగార భరితమైన కథలు కోకొల్లలుగా రాసి పాఠకులను పిచ్చెక్కించేవాడు. శ్రుతిమించి రాగాన పడినట్లు తన కథలలో శృంగార వర్ణనలు పచ్చిపచ్చిగా గుప్పించేవాడు. దానికితోడుగా ఈనాటి కొన్ని పత్రికలు అలాంటి శృంగార కథలకే ప్రాధాన్యం ఇవ్వడంవల్ల శ్రీవాత్సవ శృంగార వర్ణనలకు ఏ అడ్డూ అదుపూ లేకుండా పోయింది. పాఠకుల పాలిట శ్రీవాత్సవ కలం మన్మథుని బాణం. ఆ మన్మథుని బాణానికైనా గురి తప్పుతుందేమో కానీ శ్రీవాత్సవ కలం నుండి వెలువడే శృంగార వర్ణనలు పాఠకుల హృదయాలలో దూసుకుపోయి విరహ వేదనకు గురిచేస్తాయనడంలో అతిశయోక్తి ఏమాత్రం లేదు.

శృంగార రచనల్లో దిట్ట అయిన శ్రీవాత్సవకు ఈసారి కథను రాయడానికి చాలా కష్టంగా తోచింది. కారణం అంతకుముసుపు ఏనాడూ మానవతా దృక్పథంపై కథలను వ్రాయకపోవడమే. శృంగార కథ అయితే ఒక ఊపు ఊపేవాడే. కానీ మానవతా దృక్పథంపై వ్రాయాలి. ఎలా వ్రాయాలో శ్రీవాత్సవకు అంతుబట్టడం లేదు. అయినా వ్రాయాలి. వ్రాసి మొదట బహుమతి సాధించాలి అనే తలంపుతో ఎడతెరిపి లేకుండా ఆలోచిస్తూ బుర్రను బద్దలు కొట్టుకోసాగాడు శ్రీవాత్సవ. ఇంతకాలం కేవలం శృంగార రసాన్నే చిలికిన తన కలం మానవతా దృక్పథంపై కథను వ్రాయలేను అన్నట్లుగా ముందుకు కదలడం లేదు. శృంగార కథలపై కాకుండా మానవతా దృక్పథంపై కథల పోటీలు నిర్వహించినందుకు ఆ పత్రికను తెగ తిట్టుకున్నాడు. అయినా వ్రాయక తప్పదనుకుని అందుకు సంసిద్ధుడయ్యాడు శ్రీవాత్సవ.

తల భారంగా అన్పించింది శ్రీవాత్సవకు. కాఫీ తాగాలని పక్కనున్న ఫ్లాస్కును తెరిచి చూశాడు. కానీ, అందులో కాఫీ అయిపోయినందువల్ల చిరాకుపడి, తన భార్యను పిలిచాడు పాలికేక వేసినట్టుగా. వంటింట్లో వున్న శ్రీవాత్సవ భార్య చేతులు తుడుచుకుంటూ వచ్చి 'ఏం కావాలి?' అని అడిగింది.

'ఇందులో కాఫీ అయిపోయింది. వెళ్లి కాఫీ పట్రా' అంటూ ఆర్డర్ జారీ చేశాడు శ్రీవాత్సవ.

అందుకు శ్రీవాత్సవ భార్య చిరాకుపడుతూ...

'గంట క్రితమే కదా! ఫ్లాస్కునిండా కాఫీ ఇచ్చాను. అప్పుడే అయిపోయిందా?

నాకు చావొచ్చింది. రేయింబవళ్లు కథలు, కాకరకాయలంటూ ఆ పేపర్లను ముందేసుకోవడం తప్ప ఒక ముద్దూ లేదు, ఒక ముచ్చటా లేదు. ఆహా పేరుకు మాత్రం శృంగార రచయిత. ఛ... ఛ... పైగా ఫ్లాస్కులు, ఫ్లాస్కులు కాఫీ చేయలేక ఛస్తున్నాను' అంటూ శ్రీవాత్సవపై విరుచుకుపడింది.

అందుకు శ్రీవాత్సవ కొంచెం తగ్గి...

'అదికాదే భార్యామణీ! బుర్రకు ఆలోచన రావాలంటే నోటికి కాఫీ అందివ్వక తప్పదు. ప్లీజ్! ఈ ఒక్కసారి ఫ్లాస్కునిండా కాఫీ పట్రా చాలు. ఈ కథకు బహుమతి వచ్చిందంటే ఆ డబ్బుతో నీకు పట్టుచీర కొనిబెడ్తా' భార్యకు ఆశ చూపెడ్తూ అన్నాడు.

'సరే! ఏం చేస్తాం తప్పుతుందా?' అని శ్రీవాత్సవ భార్య ఫ్లాస్కును తీసుకుని వంటింట్లోకి దారితీసింది.

ఇంతలో 'టెలిగ్రాం' అంటూ కేక విన్పించింది శ్రీవాత్సవకు. ఒక్క ఉదుటున పైకిలేచి బయటకు వెళ్లాడు. సంతకం చేసి టెలిగ్రాం అందుకుని, అందులో వున్న విషయం చదివి అదిరిపడ్డాడు. అంత లోపలున్న శ్రీవాత్సవ భార్యకూడా హడావుడిగా బయటకు వచ్చి కంగారుపడుతూ విషయం ఏమిటని అడిగింది.

'మా నాన్నకు సీరియస్‌గా వుంది. వెంటనే బయలుదేరమని టెలిగ్రాం ఇచ్చారు. వెంటనే బట్టలు సర్దు. ఊరెళ్లాలి. అవసరమైతే నేను మళ్లీ టెలిగ్రాం ఇస్తాను. అప్పుడు పిల్లలు, నీవు వద్దురుగానీ, ఇప్పుడు నేనొక్కడినే వెళతాను' అని శ్రీవాత్సవ అనగానే బట్టలు సర్దడానికి లోనికెళ్లింది శ్రీవాత్సవ భార్య.

ఒక్క నిమిషం ఆలస్యమైనా బస్సు తప్పిపోయేది శ్రీవాత్సవకు. బయలుదేరడానికి సిద్ధంగా వున్న బస్సును చూసి పరుగులాంటి నడకతో వెళ్లి బస్సందుకున్నాడు శ్రీవాత్సవ. అతని కోసమే అన్నట్లుగా ఒకే ఒక్క సీటు ఖాళీగా ఉంది. వెళ్లి ఆ సీట్లో కూర్చుని తృప్తిగా ఊపిరి పీల్చుకున్నాడు. కారణం అదే ఆఖరి బస్సు. ఆ బస్సు తప్పిపోతే తన ఊరెళ్లడానికి ఆరోజుకు ఇక బస్సుల్లేవు. దేవుని దయవల్ల ఆఖరి బస్సు మిస్ కానందుకు సంతృప్తిగా అనిపించింది శ్రీవాత్సవకు.

బస్సు ముందుకు సాగిపోతున్నది. శ్రీవాత్సవ బస్సులో కూర్చున్న మాటే కానీ అతని ఆలోచనలన్నీ కథపైనే వున్నాయి. కథకు కావాల్సిన సబ్జెక్టు కొరకు తెగ ఆలోచిస్తున్నాడు. పైగా తన తండ్రికి ఎలా ఉందో? అనే బెంగ మరోవైపు. అల్లకల్లోలమైన తన మనస్సును కుదుటపరుచుకోవడానికి కళ్లు మూసి తలను వెనుకకు వాల్చి కూర్చున్నాడు. కండక్టర్ టికెట్, టికెట్ అని అరుస్తున్న శబ్దం లీలగా విన్పిస్తోందే కానీ, అది పట్టించుకునే స్థితిలో లేడు శ్రీవాత్సవ. కండక్టర్ శ్రీవాత్సవ దగ్గరకు వచ్చి అతడ్ని తట్టిలేపి.

'ఏమయ్యా! టికెట్టు తీసుకోవా? ఎన్నిసార్లు అరవాలి టికెట్ తీసుకొమ్మని' అంటూ గద్దించాడు.

కండక్టర్ గద్దింపుకు బస్సులో చుట్టుపక్కల కూర్చున్నవాళ్లు తనవైపే దృష్టి సారించినందుకు గిల్టీగా ఫీల్ అయ్యాడు శ్రీవాత్సవ. అయినా తప్పు తనది కాబట్టి ఏమాత్రం నోరు మెదపక టికెట్టు తీసుకున్నాడు.

రెండు నిమిషాలు గడిచాయి. ఇంతలో తన ముందు సీటుకు, పక్కగా వున్న సీటు దగ్గర. ఒక నడివయస్కురాలైన ఆమెతో కండక్టర్ గొడవపడుతూ గట్టిగా అరుస్తున్నాడు. శ్రీవాత్సవ చెవులు రిక్కించి వారి మాటలను వినసాగాడు.

'ఏమ్మా! రెండు రూపాయలు తక్కువిచ్చి టికెట్టు ఇవ్వమంటే ఎలా? ఇది ఎక్స్‌ప్రెస్ అని తెలియదా? డబ్బులు తక్కువుంటే ఆర్డినరీ బస్సు ఎక్కాలి. అంతేకానీ ఇలా మీకిష్టం వచ్చిన బస్సెక్కి, రెండు రూపాయలు తక్కువిచ్చి టికెట్టు ఇవ్వమంటే ఎలా? అదంతా కుదరదు. ముందు బస్సు దిగు' అంటూ అరుస్తున్నాడు కండక్టర్.

అప్పటికే ఊరుదాటింది బస్సు. ఎక్కడంటే అక్కడ బస్సు ఆపి చీకట్లో ఆడమనిషని చూడకుండా అంత కటువుగా దిగిపొమ్మని అంటున్న కండక్టర్‌ను పరిపరి విధాలుగా అనుకోసాగారు ప్రయాణికులు.

చూడ్డానికి ఆమె సంపన్నురాలిలా కనిపిస్తోంది. ఏ కారణం వల్లనో టికెట్టుకు రెండు రూపాయలు తక్కువొచ్చిందని అనుకొన్నాడు శ్రీవాత్సవ అదే విషయాన్ని ప్రక్కన కూర్చున్న అతడితో అన్నాడు. అందుకు అతడు 'పాపం' అంటూ జాలితో పెదవి విరిచాడు.

ఆమె బిక్కమొహం వేసి కండక్టర్ వైపు చూస్తూ ఎలాగైనా టిక్కెట్టు ఇవ్వమని ప్రాధేయపడసాగింది. అందుకు కండక్టర్ ససేమిరా అంగీకరించడం లేదు. పైగా 'హోల్డన్' అంటూ కేకవేశాడు. ఆ కేకవిని డ్రైవర్ వెనుకకు తిరిగి చూశాడే కానీ, మెల్లగా బస్సును ముందుకు పోనిస్తున్నాడు అదంతా అలవాటైన ధోరణిలో.

'ఏమయ్యా! రెండు రూపాయలే కదా! తక్కువొచ్చింది. ఎలాగోలా సర్దుకొని టిక్కెట్టు ఇవ్వరాదూ?' అంటూ ఆమె పక్కనే కూర్చొనివున్న ఓ బామ్మ అంది.

అందుకు బామ్మవైపు చురచురా చూస్తూ...

'ఆ రెండు రూపాయలే నీవే సర్ది ఇవ్వరాదూ! ఆహా అది మాత్రం కుదరదు. పైగా తేరగా సలహాలిస్తారు. మీ సొమ్మేం పోతుంది. ఇలా తక్కువిచ్చిన ప్రతివారికీ సర్దుతూపోతే నా జీతమే తక్కువొస్తుంది' అని బామ్మపై విరుచుకుపడ్డాడు.

అందుకు బామ్మ తన మూతిని మూడు వంకర్లు తిప్పిందే కానీ, ఇవ్వడానికి సిద్ధపడలేదు.

కండక్టర్ మళ్లీ 'హోల్డన్' అంటూ కేకేశాడు. డ్రైవర్ బస్సును స్టాప్ చేశాడు. బస్సులోని ప్రయాణికులందరూ ఆ విషయమై గుసగుసలాడసాగారు. కానీ ఏ ఒక్కరూ రెండు రూపాయలిచ్చి ఆమెను ఆదుకోవడానికి ప్రయత్నించలేదు. చివరకు శ్రీవాత్సవ కూడా ఇవ్వలేదు సరికదా! అదంతా వేడుకలా చూస్తూ కూర్చున్నాడు.

ఆమె ఇక చేసేది లేక నిరాశగా కండక్టర్‌వైపు చూస్తూ, తన్ను దింపవద్దనీ, బస్సు దిగగానే బస్టాండులో తనకు తెలిసిన వాళ్లతో ఆ రెండు రూపాయలు ఇప్పించగలనని ప్రాధేయపడసాగింది.

అయినా కరడుగట్టిన కండక్టర్ హృదయాన్ని ఆమె మాటలు కరిగించలేకపోయింది.

'దిగు దిగమ్మా! ఇలాంటి వాళ్లను మస్తుగా చూశాం' అంటూ మరొకసారి గద్దించాడు కండక్టర్.

ఇక చేసేది లేక ఆమె దిగడానికని లేచింది. ఇంతలో ఒక ముసలి పైకిలేచాడు.

చిరిగిన బట్టలతో, మాసిన తలతో, పె గడ్డంతో చూడటానికి చాలా అసహ అన్పిస్తున్నాడు. పంచెలో దోపుకొని చిల్లర నాణేలను బయటకు తీసి-

'ఇంతమంది దొరబాబులున్నారు బస్సులో. ఒక ఆడకూతురు చీకట్లో దిగిపోతుంటే రెండు రూపాయలు సా చేయలేకపోయారు. డబ్బులుంటే సరి బాబులు. అంతో, ఇంతో ఎదుటి వ సాయపడే గుణం ఉండాలి' అంటూ అం చురక తగిలించి నాలుగు అర్ధరూ రూకలను కండక్టర్‌కిచ్చి ఆమెకు టిక్కె కొట్టమన్నారు.

ఆ ముసలివాడి మాటలకు బస్సులోని ఒక్కరి మనసు చివుక్కుమంది. త ఆదుకున్నందుకు ఆరాధనా భావంతో కళ్లు చెమ్మగిల్లాయి. ఆమె రెండు చేతులె ముసలివాడికి నమస్కరించి తన కృతజ్ఞ తెలుపుకున్నది.

శ్రీవాత్సవకు ఆమెకు సాయపడలేదనే ఏమాత్రం -లేకపోయినా, తాను రె రోజులనుండి తెగ ఆలోచించినా మా దృక్పథంపై కథను రాయడానికి దొ కథావస్తువు బస్సులో ఈ సంఘట దొరికినందుకు ఉత్సాహ ఉప్పొంగిపోయాడు.

ఎలాగైనా బస్సులో జరిగిన సంఘట ఆధారంగా చేసుకొని మానవతా దృక్ప కథ రాసి తప్పకుండా బహుమతి సాధించ స్థిర నిర్ణయానికి వచ్చాడు శ్రీవాత్సవ.

తన తండ్రి ఆరోగ్యం కుదుటపడట రెండు రోజుల తర్వాత తన ఊ తిరిగొచ్చేశాడు శ్రీవాత్సవ. బస్సులో జ సంఘటనను ఆధారంగా చేసుకొని తన ర చాతుర్యంతో, వాటికి మరిన్ని మెరు దిద్ది, చదివినంతనే పాఠకుల హృదయా కదిలించే విధంగా కథను రాసి వారపత్రి పంపించారు.

దాదాపు నెలరోజుల తర్వాత ఒకరో వార్తాపత్రికనుండి ఇంటిమేషన్ లె అందింది శ్రీవాత్సవకు. తాను ఆశించి తన కథకు మొదటి బహుమతి వచ్చినంద ఎగిరి గంతేశాడు. మొదటి బహుమతి కి రెండువేల రూపాయలు ప్రకటిస మానవతా దృక్పథంపై మంచి క రాసినందుకు ప్రత్యేక ప్రశం తెలియజేశారు పత్రికవాళ్లు. అంద సంతోషంతో వుక్కిరి బిక్కిరయ్యా శ్రీవాత్సవ.

త్వరలోనే మానవతా దృక్పథంపై త రాసిన కథ పత్రికలో అచ్చుకావడమ బహుమతి కింద రెండువేల రూపాయ అందుకోవడం జరిగింది. దానికి శ్రీవా సంతోషంతో ఉప్పొంగిపోయాడే కానీ కథకు మూలాధారమైన ఆమెకు ఆనా రెండు రూపాయలిచ్చి ఆదుకోలేకపోయ అనే బాధ లేదు సరికదా! కనీసం పశ్చాత్తాప అయినా మచ్చుకు శ్రీవాత్సవ కనబడలేదు.

ప్చ్... ఏం చేస్తాం. శ్రీవాత్సవ మానవతా దృక్పథం అలాంటిది మరి.